

ԽԱՅՃԱՄՈՒԼԵՐ ԱՔՈՎՅԱՆ

Պարապ վախտի խաղալիք

Ձու գողացողը

Ձու գողացողը ձի կգողանա.

Թո՛ղ լսողն գլխին լավ մուղաթ կենա:

Անմեղ երեխի մինն դեռ աշխարհի
Ո՛չ ցավը գիտեր, ո՛չ չարն, ո՛չ բարի,
Ընկած իր քեֆին, իր քաղցր արևի
Ձենն ածելով միշտ շրջեր տուն, այգի.
Ծառերի տակին դշերի ձենին
Մայիլ մնացած՝ աչքի տեսածին:
Ով մեկ քաղցր աչքով նայում էր նրբան,
Ով մեկ անոշ խոսք հենց դրնում բերանն,
Էնպես էր կարծում, թե իր ախպերն ա,
Ուզում էր, հոգին հանի, նրբան տա:
Ո՛չ պատժի համը, ո՛չ մեղքի ձենը
Դեռ չէր իմացել, որ պահի ջանը:
Ինչ մերն ասում էր, էն էր կատարում,
Նրբա բերնի խոսքն ու ասածն անում:
Հանկարծ մեկ օր էլ հարևանի տանն
Խաղալիս՝ գտավ մեկ ձու նա բիրդան:
Ձու ու երեխա՞ ի՞նչպես չէր խաբվի:
Ձուն դրրեց ջեբը, սկսեց քաշվի:

Մերն ուրախ ուրախ ձուն ձեռիցն առավ,
Ճակատը պաշեց ու խըրատ տվավ:
«Քո ջանին մեռնին, խելոք տղեն էն ա,
Որ դըրսիցը հեշ դարդակ չգա:
Էդպես դայրաթով կա՛ց, չարդո տանին,
Որ ես էլ մի քիչ ա՛խ՝ լավ օր տեսնին»:
Բայց վա՛յ էն մորը, որ իր երեխին
Էսպես խրատի, ծախի իր հոգին:
Երեխի բերանն է՛ն լագաթն ընկավ,
Որ գագան դառավ, քանի մեծացավ:
Չանդ ու հարևան, բաղեր ու բոստան
Նըրա գող ձեռիցն ամանը եկան:
Դուքան, տուն կտրիլ, ապրանք փա՛խցընիլ,
Քարվան թալանիլ, ճամփորթ սպանիլ,
Փեշակ դառավ նրան: Ու ազիզ մերը
Քանի բերում էր, էնքան իր սերը
Ավելացնում էր, որդուն խըրատում,
Տեղն էկած վախտը ինքն էլ էր անում:
Բայց ով ուզենա, ֆորի մեջ ընկնի,
Գըլուխը կջարդի, կամ ոտն կկոտրի:
Էսպես էլ էլավ մեր գողի բանը
Մեկ օր էլ ուզեց, որ խանի տանը
Քյահիլան ձին կապած՝ դուս քաշի տանի,
Ձին տանելու տեղ ինքն հասավ բալի:—
Թող հիմարք ասեն՝ թե մեր ճակատին
Ինչ գըրված որ ա, էն կգա մեր գլխին:
Ով էսպես գըրեց, ձեռը չորանա,
Ճակատն ի՞նչ իր գլուխն արևը լա,
Որ մարդ ինքն իրան դագաբի կըտա,
Փիս խրատներով ճամփից դուս կըգա:—
Խանին էլ խնդիր անող ո՞վ կըլեր:
Մեր ասիացիք չեն էնպես կեռմեռ,
Ու դատաստանը շուտով վերջացնում,

Կամ գլուխ կտրում, կամ աչքեր հանում:
 Երկար պարանը որ շրճեցին,
 Մեր դոշաղ գողին տակին կանգնացրին,
 Որ խեղդեն նրան, նա չոքեց բիրդան,
 Որ կես սհաթ էլ ա դաստուր տան նըրան,
 Իր մորը տեսնի ու մուրագն առնի,
 Մերն էլ իր կաթը նրան հալալ անի:
 Հենց մերն մոտացավ՝ լալով, սքալով,
 Որդին ճտովն ընկավ՝ դոշը ծեծելով,
 Բայց ա՛խ՝ տեսնողի գլխեն կրակ վառվեց .
 Որ անսիրտ որդին՝ մորն երբ փաթաթվեց,
 Ծիծն առավ բերանն՝ էնպես սաստիկ կծեց,
 Որ տեղից պոկ գալն ու մոր հոգին տալն
 Երկար ժամանակ էլ հեշ չքաշեց:—
 Թո՛ւր էր, քաշեցին, քար էր վերցըրին.
 Գողի՛ տեղն ու տեղն որ հանեն հոգին:
 Նա անահ, անվախ՝ իր կիսահոգի
 Մոր լաշին քցեց աչքն ու բիրադի
 Ձեն տվեց խալխին: «Տեսե՛ք ջամբհա՛թ՝
 Լացե՛ք իմ գլուխն ու բարի խրատ
 Տըվե՛ք ձեր որդոցն, որ էս դագաբին
 Չի հանդիպին ու ձեր անբախտ գըլխին
 Անեծք չըթափեն, իրանց պահպանեն:
 Գյոռբեգյոռ ըլիս՝ անիրա՛վ իմ մեր,
 Էս է՛ն մեկ ձվի լագաթն ու խրատն էր,
 Որ դու ինձ տվիր, էս տեղն քըցեցիր,
 Երկուսիս հոգին դժոխքի փայ արիր»:—
 Ասեց ու թուրը մեկիցը խըլեց,
 Ընչանք որ հասան, նա իր սիրտն ցցեց:
 Ու մեռնելիս էլ՝ շունչն էստով կտրեց:
 «Վա՛յ էն հորնը մորն, որ որդի պահի,
 Ու ո՛չ խրատ տա, ո՛չ էլ լավ կրթի»:—